

ARADI KÖZLÖNY

53. évfolyam 33. szám.
1938. február 12. szombat.

Felelős-szerkesztő:
SZ. JAKAB GÉZA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Arad, Bulev. Reg. Ferdinand No. 4.

Miron Cristea pátriárka elnöklete alatt letette az esküt az új kormány Őfelsége II. Carol király szózatot intézett az ország lakosságához

Az egész országban elrendelték az ostromállapotot — Megváltoztatják az alkotmányt — Az új kormány névsora

Aradmegye új prefektusa: Dobriceanu Mihail ezredes

Bucurestiből jelentik: A tegnap este váratlanul kirobbant kormányválságot a pártvezérek kihallgatása után Őfelsége II. CAROL király rövidesen megoldotta és dr. Miron Cristea pátriárkát bízta meg az új kormány megalakításával. Miron Cristea pátriárka elfogadta a megbízatást és azonnal érintkezésbe lépett

a pártvezérekkel, hogy megalakítsa az uralkodó által kívánt „személyiségek kormányát”.

Éjféli után a tárgyalások sikerre vezettek és dr. Miron Cristea pátriárka az uralkodó elé terjesztette jóváhagyás végett az alábbi kormánylistát:

ságából, energiájából és bölcsességéből fakad. Másrészt viszont az a hazaszeretet, mely a trón régi hivatát és az ország volt miniszterelnökeit eltölti kötelességünké tette, hogy Felsőged felhívására válaszoljunk és velem együtt a kormány valamennyi tagja Felsőged rendelkezésére bocsájtja magát az ország és a magasabb érdekek figyelembevételével. Legjobb igyekezetünkkel, hittel és lojalitással dolgozunk az ország és a trón érdekében. Elsősorban országunk nyugalalmát fogjuk helyreállítani, amelyet a politikai pártok küzdelmei olyan károsan érintettek. Azt akarjuk, hogy az ország lakossága és állampolgáraink az őket megillető nyugalomban műveljék meg földjeiket és élvezzék munkájuk gyümölcsét. A termékeny és nyugodt belső munkán kívül szükségünk van arra is, hogy szövetségeseink részéről a bizalmat irántunk megerősítsük. Áll ugyanez a bennünket körülvevő szomszédos országokkal is, amelyekkel jó megértésben kívánunk maradni és tehetségünkhöz képest növelni kívánjuk barátaink számát is az általános béke érdekében. Kérem a Mindenhatót, hogy segítsen meg bennünket ebben a munkában és én, mint az ország pátriárkája és lelki atyja, Isten áldását kérem Felsőgedre, az egész kormányra és mindazokra, akik az állam szolgálatában állanak és segítenek bennünket és az országot, hogy a ránk váró feladatokat megoldhassuk. Sikert és előrehaladást kívánok az országnak, olyan sikert, mint amelyet megérdemel. Mi hittel kívánunk életünk végét szolgálni.

A kormány névsora

Miniszterelnök: MIRON Cristea pátriárka.

Helyettes miniszterelnök és ideiglenes külügyminiszter: IATARESCU.

Ipar- és kereskedelemügyi miniszter: ARGETOIANU.

Belsőügyminiszter: CALINESCU.

Földművelésügyi és szövetkezeti miniszter: IONESCU-SISESTI.

Munkaügyi miniszter: Voicu NITESCU.

Hadügyminiszter: ANTONESCU tábornok, aki ideiglenesen a légügyi és tengerészeti minisztérium ügyeit is átveszi.

Hadügyi államtitkár: TEODORESCU tábornok.

Közlekedésügyi miniszter: C. ANGELESCU, a Banca Naționala volt elnöke.

Pénzügyminiszter: CANCECOV, aki ideiglenesen az igazságügyi minisztériumot is vezeti.

Közegészségügyi miniszter: Ion COSTINESCU.

Közoktatásügyi miniszter: Victor IAMANDI, aki egyben ideiglenes szépművészeti és vallásügyi miniszter.

Tárca nélküli miniszterek: IORGA, Dr. C. ANGELESCU, AVERESCU, VAIDA, VAITOIANU és MIRONESCU volt miniszterelnökök.

Őfelsége II. Carol király teljes egészében tagjai megjelentek a királyi palotában, ahol jóváhagyta a listát és ezután az új kormány letették az esküt.

Őfelsége a király beszéde az új kormány tagjaihoz

Őfelsége II. Carol király az új kormány eskütétele után a következő beszédet intézte a miniszterekhez:

URAIM!

— A román nép történelmében rendkívül ünnepélyes az a pillanat, amikor ez a kormány, melynek tagjai nagyrészt miniszterelnökök voltak, hivatalba lép. A kormány tagjai hitükről és hazaszeretetükről tettek tanubizonyságot, amikor az ország és a trón előtt letették az esküt. Hazánk történelmében új időszak kezdődik, egy olyan éra, amelyben a múlt tévedéseit helyre kell hozni és a legnagyobb eréllyel, valamint odaadással kell működni. Tudom, hogy valamennyien az urak közül segítségemre lesznek a nemzet újjáébredésének, újjáépítésének és az ország megmentésének nagy munkájában. Ehhez a munkához megértésre, eréllyre és az urak hazaszeretetére van szükség. Ez a munka határkö lesz népünk fejlődésének történelmében. Köszönöm Önöknek

azt a szeretetet és azt az önfeláldozást, amellyel hívásomra válaszoltak. Ebben a pillanatban minden gondolatommal a Mindenhatóhoz fordulok és kérem, hogy tárdadásainkat, amelyeket ezért a szép és termékeny országért hozunk, siker koronázza és hogy a normális fejlődés szolid alapokra helyeztessék.

— Ugy segítsen bennünket az Uristen!

Cristea Miron dr. pátriárka és miniszterelnök a kormány tagjainak eskütétele után Őfelsége beszédére a következőképpen válaszolt:

— Felsőged!

Mindenekelőtt engedje meg, hogy úgy a magam, mint a kormány tagjainak nevében teljes szívemből köszönetet mondjak azért a bizalomért, amellyel bennünket kitüntettek. Szeretetünk és alattvalói hódolatunk, amelyet Felsőged, az ország királya iránt érzünk, párosul azzal a bizalommal, amely Felsőged fiatal-

Az uralkodó szózata az ország lakosságához

Őfelsége II. Carol király az új kormány első napján, a román néphez a következő tartalmu felhívást intézte:

— Nyolc éven keresztül minden gondolatommal és minden erőfeszitésemmel arra törekedtem, hogy az országot az alkotmányos politikai szervezetek útján kormányozzam.

— A különböző választások alkalmával a minél több szavazat megszerzése érdekében olyan propagandát fejtettek ki, amely a lakosságot nyugtalanította és felizgatta, ez a lelki izgatás rendkívül károsnak bizonyult a nemzet szempontjából.

— Romániát meg kell menteni és elvagyok határozva arra, hogy ezt megtegyem attól a gondolattól vezetve, amely a haza és a nép megerősítését önzetlenül célozza. Ezt a veszedelmes állapotot meg fogom vál-

Vidám kabaré

az Iparos Otthonban február 13-án,
vasárnap délután 5 órakor

Konferál: Lányi István

toztatni és aggodalom nélkül térek arra az útra, amely ezeknek az állapotoknak minél gyorsabb megjavításához vezet. Miron Cristea, Románia pátriárkájának elnöke alatt kormányt neveztem ki, hogy az életbevágóan fontos nemzeti követelményeket felelősségteljes személyiségek a legbensőbb hazafiasságtól vezettetve és minden pártpolitikai látást mentesen megvalósítsák. Ezek a férfiak minden munkájukat és gondolatukat az ország javáért áldozzák fel. Az új kormány a közgazdaságot és a gazdasági életet politikamentessé fogja tenni és végrehajtja az alkotmánynak azt a megváltoztatását, melyek a mai súlyos időkben az ország érdekében a követelményeknek megfelelnek. Erre az-

ért van szükség, hogy egy erős Románia alapját felépítsük. Elhatároztam, hogy erre az útra térek, mert minden erőmmel azon vagyok, hogy az ország iránt érzett végtelen szeretetemtől indítva a hazát megmentsem, miután népem és Isten akaratából hivatam az ország vezetésére. Meg vagyok győződve, hogy a mai idők ezen parancsára, félreérthetetlenül megfelel mindazoknak, akik az országot szeretik és akik az ország megerősödését kívánják. Ez az egyetlen eszköz, ami országunkat megmentheti és ezt az utat habozás nélkül követni fogom. Isten engem úgy segítjen! Éljen Románia!

CAROL

Elrendelték az ostromállapotot az egész országban

A Monitorul Oficial mai száma külön kiadásban közli a királyi dekrétumot, mely hivatkozással az állam érdekeire és a rend biztosításának szükségességére,

elrendeli az ostromállapot bevezetését az egész ország területére.

A legfelsőbb rendelkezés értelmében a közrend és az állam biztonságának megővésé-

ra vonatkozó teljes hatalom a katonai hatóságok kezébe megy át amelyek a lapok és nyomtatványok cenzurázását is végezni fogják. A katonai hatóságok a legnagyobb eréllyel fogják ellátni feladatukat s minden kilengést megakadályoznak. A rendelkezések ellen vétők a hadbírószág elé kerülnek. Az ostromállapot rendelkezések már a mai napon életbe lépnek.

Az ostromállapot dekrétuma

A Monitorul Oficial tegnap éjjel megjelent rendkívüli száma az alábbi királyi rendeletet közli:

— Miután felsőbb érdekek szükségessé teszik, hogy az országban a közrend és a köznyugalom biztosítottak, a következőket határoztam el.

1. Ostromállapot bevezetése az ország területére.

2. A törvényekben és szabályzatokban meghatározott rendfenntartó hatalom a katonai hatóságokra száll át.

3. A büntettek és büncselekmények, melyek az új büntetőtörvénykönyv 184—231, 253—255, 258—262, 290—291, 295—298, 308—310, 349—352, 359—373, 417—418, 494—497. szakaszaiba ütköznek, a katonai hatóságok hatáskörébe tartoznak.

4. A katonai hatóságoknak joguk van:

a) bármikor és bárhol házkutatást tartani, azonban a katonai hatóságok értesíteni tartoznak a polgári ügyészséget, a vizsgálóbírószágot, illetve a járásbírószágot, a rendőrbírószágot azokról az ügyekről, amelyek a hadbírószág hatáskörébe tartoznak.

b) Elrendelhetik a fegyverek és munició beszolgáltatását és ezzel kapcsolatban házkutatásokat tarthatnak.

c) Az újság és sajtótermékek cenzurájával kapcsolatban jogukban áll betiltani bármely újságot, vagy közleményt, vagy pedig eltüntetni bizonyos hírek és cikkek közlését.

d) Feloszlatottnak és betiltottnak bármiféle gyűlést, bármely helyen, tekintet nélkül a résztvevők számára.

5. A katonai vagy polgári hatóságok által kiadott és a minisztertanács, vagy a belügyminiszter által jóváhagyott rendelkezések be nem tartása 1 hónaptól 2 esztendeig terjedő börtönbüntetéssel jár. A börtönbüntetésel együtt a büntető törvénykönyv 25-ik szakaszában megállapított mellékbüntetések is alkalmazhatók.

6. A jelen rendelet alapján kihirdetett ostromállapotot alkalmas időben megszüntetik.

7. Az ostromállapot megszüntetése után a katonai törvényeszek tovább folytatják a vizsgálatot azokban a bünyvekben és büncselekményekben, amelyeket az ostromállapot alatt követtek el.

8. A miniszterelnökség, a belügyminisztérium és az igazságügyi minisztérium kapnak megbízást arra, hogy ezen rendelet teljes egészében végrehajthassék.

Bucuresti, 1938. február 11.

II. CAROL

Kinevezték az új prefektusokat

Bucuresti. Még az éjszaka folyamán megtörtént a vármegyei prefektusok kinevezése. A névsor a következő:

Alba megye: Marcel Ionescu ezredes. Arad: Mihail Dobriceanu ezredes. Arges: Tomita ezredes. Baia megye: Crețoiu ezredes. Balti: I. Andreescu. Bihor: Florescu Vasile. Botosani: Chiculescu Eugen. Brasov: Peirescu Tocianu. Braila: Stanescu ezredes. Buzau: Dinulga. Cahul: D. Dobrescu. Caliacra: Anton Parva. Caras: G. Andreianu. Campolung: Constantinescu alezredes. Cernauti: C. Teodorescu. Cetatea Alba: Popa Ioan. Cijuc: Rizescu alezredes. Cluj: Enescu Manole ezredes. Constanta: Atanasiu Vasile. Covarlui: Subotin Pompiliu. Dombovita: I. Cerneau. Dolj: Dumitriu Romulus. Dorohoi: Procopiescu Emil. Durostor: Dumitrescu Eugen ezredes. Fagaras: Papadopol ezredes. Falcu: Lazar I. alezredes. Gorj: Gheorghiu ezredes. Hotin: Popescu Leonida alezredes. Hunedoara: Benchiu ezredes. Ialomita: Coracas Ion ezredes. Ilfov: Dumbrowsky Victor. Ismail: Tuturanu Tiberiu. Lapusna: Manolescu Alex. Maramures: Mociuschi Leonard. Mehedinți: Clepoanu ez-

redes. Mures: I. Dimitriu. Muscel: Valcescu Matei. Nasaud: I. Dumitrache. Neamt: V. Chisinau. Odorhei: Mironescu Virgil alezredes. Prahova: Archirescu ezredes. Putna: Stanescu Mihai. Radauti: Laurentiu alezredes. Ramanicul Sarat: Stanulescu ezredes. Roman: I. Dascalleanu. Romanati: Tampla Ilie. Salaj: G. Petrescu. Satumare: Coman Simion ezredes. Severin: C. Iordachescu. Sibiu: Comorasu Mihai. Someș: Petrescu Ion. Soroca: I. Stamatiu alezredes. Storojinet: Ionescu Vasile ezredes. Suceava: Apostoleanu alezredes. Tarnava Mică: M. Lisivici. Tarnava Mare: Crecescu Chirița. Tecuciu: Podza ezredes. Teleorman: Stefanescu Mihai. Tighina: I. Filip. Timis-Torontal: Gh. Prapurgescu. Trei Scaune: Patrini ezredes. Turcea: Radulescu Emil alezredes. Tutova: Ciupaga ezredes. Vaslui: Hastgeanu ezredes. Valcea: Angheliescu Mihai ezredes. Vlasca: Gh. Ghigorhu Traian ezredes.

Jelentés az első koronatanácsról

A Timpul jelentése szerint Őfelsége II. Carol király elnökletével tartott minisztertanácsban az új kormányprogramot is letárgyal-

ták. Kihangsúlyozódott, hogy a mostani kritikus pillanatokban mindenteljele cívakodásnak meg kell szünnie és

a legteljesebb egyetértést kell létrehozni.

Az országban annyi idő óta folyó propaganda után végül hékét kell teremteni és létre kell hozni a lelkek megnyugvását, miért is

a választásokat bizonytalan időre elnapolják. A parlamentaris rezsím abban a pillanatban visszatér, amikor a kedélyek lecsillapodtak.

Okos és megfontolt, kiegyensúlyozott pénzügyi és politikai irányvezetésre van szükség, valamint az ország felfegyverzésére minden eshetőséggel szemben. Az országhoz intézendő kiáltvány fogja a lakossággal tudatni ezeket a határozatokat.

Emelkednek az állampapírok árfolyamai

Őfelsége a király kiáltványát az ország népéhez még az éjszaka folyamán kiütköztették az ország minden helységében.

Armand Calinescu belügyminiszter ma délelőtt különböző utasításokat küldött a prefektusoknak. Az új prefektusok már mindenütt átvették hivatalukat.

A kereskedelmi és ipariügyi minisztériumban államtitkárokká nevezték ki Radian Alexandrut, Filip Augustot és Marian Emilt.

A kormány tagjai ma délben 1 órakor a patriarcha palotájában istentiszteleten vettek részt. Az istentiszteleten dr. Miron Cristea patriarcha vezetésével megjelent Tatarescu, Vaitoianu tábornok, Vaida, Iorga, C. Angelescu, C. Argetoianu, Voicu Nitescu, Sisesti, Costinescu, Iamandi, Cancicov, Calinescu, Antonescu, Angelescu és Paul Teodorescu tábornokok. Az istentisztelet után az egyházi elnökléte alatt minisztertanács következett, amely háromnegyed 2 órakor ért véget.

A Semnalul című lap a következőket írja: Tegnap este, amikor a Goga—Cuza-kormány bukásának híre Londonban elterjedt, az ottani román követség előtt nagyobb tömeg szimpátia-tüntetést rendezett. A Times a két ország közötti kapcsolatról többek között a következőket írja:

— Mircea Cancicovval, az új román pénzügyminiszterrel és Mitita Constantinescuvval, a bankkormányzóval, ezzel a két emberrel Anglia szívesen tárgyal.

Ugyancsak az angol fővárosból jelentik, hogy a londoni piacon a román papírok nagy áremelkedésben vannak.

„Munka és tisztesség”

Bucuresti. A munkaügyi minisztériumban ma délelőtt történt meg Voicu Nitescu miniszter beiktatása. Az új munkaügyi miniszter ez alkalommal beszédet intézett a jelenlévőkhöz és többek között ezeket mondta:

— Ki kell jelentenem, hogy engem rendkívüli módon érdekel a nemzeti munka kérdése. Ebből a mély meggyőződésből nem vagyok hajlandó semmit sem engedni és kérem, hogy Önök is ennek a meggyőződésnek szellemében munkálkodjanak. Cselekedeteim törvényesek lesznek. Az a kötelességünk, hogy a román munkás sorsát tartsuk szem előtt. Ezek a munkások sok olyan vállalatnál dolgoznak, amelyek nemzetközi vagy idegen tőkével dolgoznak, de amelyek végeredményben csak a nemzeti javakat bányásszák ki. Mindenesetre ezek a vállalatok nagy figyelmet kell gyakoroljanak a román munkásokkal szemben, ezeknek alkalmas mának és javadalmasításának. *Becsülettel*

CORSO SLÁGERMOZGO Tel.: 2085
8 mérs. helyiség, 5, 7-15 9-16
MARK TWAIN világhírű regénye:
Koldus és királyfi
ERROL FLYNN és a Mauch-ikrek

emberek és jószándéku munkások, barátotok kívánok lenni abban a harcban, amelyet mindannyiunk érdekében folytatni kell.

Az ipariügyi és kereskedelmi miniszteriumot Argetoianu ma délelőtt vette át. Gigurtu megköszönte a tisztviselőknek azt a segítséget, amelyben működése alatt részesítették és közölte, hogy a miniszterium vezetését **elsősorú szaktekintély, Argetoianu veszi át.** Argetoianu válaszában közölte, hogy nem új ember, hanem olyan, aki a gazdasági kérdésekben megfelelő jártassággal és szakértelemmel rendelkezik. **Az országnak bizalommal viseltetni kell iránta, mert ha az előre nem látott események bizonyos időre meg is tudják akadályozni az ügyek jó menetét, az ő személye kezesség arra nézve, hogy úgy a kereskedelem, mint az ipar máttól kezdve úgy belső, mint külföldi vonatkozásban a rendes mederbe terelődik.** Kérte a miniszterium tisztviselőit, hogy munkájában segítsék és tartsák szem előtt a jelzőt: **Munka és tisztesség.**

A pénzügyminiszterium átvétele alkalmával Savu volt pénzügyminiszter kijelentette, hogy ez alatt a rövid idő alatt, amíg a miniszteriumot vezette, egyetlen gondja az volt, hogy az ügymenet rendben folyjon. Beiktatása alkalmával 1 milliárd 700 millió lei készpénzt talált az állam pénztárában és azzal dicsekedhetik, hogy most 1 milliárdot és 600 milliót adhat át utódjának. A nehéz idők dacára, a behajtási rendszer jól működött, mert januárban 3 milliárd folyt be, amelyből 2 milliárd 900 millió lei volt a kiadás.

Canciov pénzügyminiszter köszönetét fejezte ki Savu volt pénzügyminiszternek a közpénzek óvatos és elővigyázatos kezeléséért, amire nagyban hozzájárult a jól megválogatott tisztviselői kar is. A jövőre vonatkozó terveire nézve kijelentette, hogy rendet kíván teremteni **pénzügyi téren és szigorú ellenőrzés**

Eső, hideg? NIVEA A bőr edzéséhez

alkalmazásával fog gondoskodni arról, hogy pénzünk értéke érintetlen maradjon. Arra kéri a tisztviselőket, hogy legyen bizalommal az új kormány iránt és a nehéz időkben a legnagyobb munkateljesítménnyel járuljanak hozzá a normális állapotok helyreállításához. Szükséges az állam bevételeinek fokozása, de ennek úgy kell történni, hogy az állampolgár és az állam végrehajtó közegei jó egyetértésben és összhangban éljenek egymással. A kormányban nem mint pártember vesz részt, hanem minden munkáját az ország és a dinasztia szolgálatába állítja az állam felvirágoztatásának érdekében.

A belügyminiszter rendeletet bocsájtott ki, hogy a tervbevetett választások propagandájára létesített alapokat fizessék vissza az illető pénzügyigazgatóságoknak. A befizetések-ről szóló elismervényeket a miniszteriumhoz kell eljuttatni.

A Populáris című lap jelentése szerint a Goga-kormány lemondását a gazdasági élet nagy megnyugvással fogadta. Ma délelőtt az értéktözsde körülbelül 15 százalékos áremelkedés mutatkozott. Az újabb külföldi hírek szerint a román értékpapírok mindenütt javulást értek el.

Misu Enescut, a munkásbiztosító pénztár volt vezérigazgatóját ma visszahelyezték ebbe az állásába. Hasonló intézkedés történt Stavri Cunesco esetében is, aki ismét a munkügyi miniszterium igazgatói állásában folytatja tevékenységét.

békés és az állam érdekeit szolgáló polgári építőmunka feltételeit, mindenki teljes személyi és vagyoni biztonságát. Ennek a feladatnak magam is a legteljesebb mértékben kívánok eleget tenni: mindössze ennyit kívántam ebből az alkalomból mondani.

A katonás rövidegében is tartalmas prefektusi nyilatkozat többet mond és megnyugtatóbb oldalas nagyságu szép szövegekkel, mert

a rend és a törvényesség uralmának feltétlen érvényesítését, a nyugodt polgári munka biztonságát és zavartalanágát hirdeti.

Az ezredparancsnokló prefektus személyében a megye közigazgatása oly vezetőegység nyert, aki egész életében a tömegek vezetésének gyakorlati kérdéseivel foglalkozott, anélkül azonban, hogy pártpolitikai szempontok érvényesülése befolyásolhatná működését. Dobriceanu ezredes tetőtől talpig katoná, aki megtanult engedelmeskedni, hogy megtanuljon parancsnokolni is.

Peter Alexandru dr. alispán az új prefektusi beiktatás után a következőket közölte az Aradi Közlöny munkatársával:

— Feletteseim rendelkezésére én továbbra is egyelőre jelenlegi helyemen maradok, mint a megye alprefektusa és tovább vezetem a megyei közigazgatás adminisztrációs osztályát.

Crisoveanu Ioan rendőrvezető a prefektusnál tett látogatása után érdeklődésünkre a következőket jelentette ki:

— Magam is katoná vagyok és felhatalmazást kaptam rá, hogy továbbra se hagyjam el azt a posztot, hová eddig is állítottak. Megbízatásom nem változott: a rend fentartása és a békés polgári munka zavartalanágának további biztosítása. Ennek a feladatnak továbbra is teljes képességgel eleget teszek és az aradi rendőrvezető elén minden körülmények között érvényt szerzek a kapott rendelkezéseknek.

Popoviciu Nicolae dr. Aradváros interimár-bizottsági elnöke az elmúlt nap folyamán annak a véleményének adott kifejezést, hogy a jelenlegi városvezetés, melynek tagjai jórészt pártönkivüli emberek, továbbra is helyén marad. Addig mindenestre, míg újabb intézkedést ez ügyben nem ad ki az új kormány. Az esti félhivatalos távirati jelentések azonban közölték, hogy a kormány feloszlatta az összes községi és városi interimár-bizottságokat az egész ország területén. Az új kinevezésekig természetesen a jelenlegi vezetők helyei-ken maradnak.

Folyik a magyarországi választójogi vita

Budapestről jelentik: A magyar képviselőház közjogi bizottsága ma kezdte meg a választójogi törvényjavaslat részletes vitáját. Az egyes szakaszokhoz Rassay Károly, Eckhardt Tibor és mások szóltak hozzá. Széll magyar belügyminiszter válaszában hangsúlyozta, hogy a választójog új szellemet illetően a nézet az, hogy ez nem matematikai kérdés, hanem bizonyos magasabb rendű belátással és mérséklettel az összesség szempontjából kell a kérdést kezelni. Nem állítja, hogy százezre- léig kitünően sikerült a kodifikálás, amely a törvényjavaslatban van, de azt hiszi, hogy mégis sikerült megközelíteni az anyagi és politikai igazság követelményeit.

A bizottság az első szakasz és néhány vele összefüggő szakasz kivételével letárgyalta a javaslat első fejezetét és több helyen módosításokat is fogadott el. A fontosabb elvi kérdéseket és irányelveket újabb tanácskozások miatt függőben tartották. E tekintetben kompromisszumos tárgyalások indultak meg és ezektől két-három nap alatt eredményt várnak.

„URANIA“ PREMIERMOZGO.

INKIJINOFF élményszerű kettős alakítása

Sárga rém

Kínai városok színlődnek egy szórakoztató ur terrorja előtt. Megrázó, fordulatos esemény.

Csodás helyszíni felvételek. Rendezte: Vajda László. Irta: Tolnay Ákos.

Szünetekben: CSANG-HAI japán akrobata.

3 (olcsó hely.) 5. 7.15 9.30.

Elfoglalta helyét Aradmegye élén Mihail Dobriceanu ezredes, az új megyei prefektus

— „Mi azért jöttünk, hogy biztosítsuk a rendet és a polgári munka nyugalmát: végezze tehát mindenki zavartalanul a maga munkáját a legjobb tudása szerint“ — mondotta az új prefektus az Aradi Közlöny munkatársának —

Újabb intézkedésig mindenki a helyén marad

Aradmegye közigazgatásának élére a belügyminiszterium rendeletileg Mihail Dobriceanu ezredes, a házi gyalogezred parancsnokát nevezte ki. Az intézkedést az ezredes, aki egyébként a hadsereg egyik legszebben dekorált tisztje, a reggeli órákban kapta meg és délelőtt 11 órakor végre is hajtotta, közölvén megbízatását Babutia Teodor dr. volt prefektussal, egyben átvéve a megyei közigazgatás vezetését.

Dobriceanu Mihail ezredes-prefektus beiktatása a megyei prefektúra nagytermében történt meg dr. Babutia Teodor volt prefektus és a prefektúra tisztviselői karának jelenlétében. Babutia Teodor dr. üdvözölte Dobriceanu Mihailt, akinek munkásságához sok sikert kívánt. Ezután köszönetet mondott a tisztviselői kar munkásságáért és arra kérte a tisztviselőket, hogy továbbra is az eddigi lelkiismeretes tevékenységet fejtsek ki.

Dr. Peter Alexandru alprefektus a tisztviselői kar nevében üdvözölte Dobriceanu Mihail prefektust, akit a tisztviselői kar támogatásáról biztosított.

Dobriceanu Mihail ezredes, Aradmegye új prefektusa az elhangzott beszédekre a következőképpen válaszolt:

— Távirati parancsot kaptam, amelynek értelmében Aradmegye delegált prefektusaként elfoglalom helyemet a megye élén. Mérsékelt örömmel tölt el az a körülmény, hogy katonai pályafutásom során a polgári közigazgatásban is megbízatást kaptam. Különösen az a tény tölt

el örömmel, hogy az ország legszebb és legrománabb megyéjének élén működhetem, ahol háttározott román élet létezik. Köszönetet mondok elődeimnek azért a módért, ahogyan eddig ezt a szép megyét vezették. Biztosítom Önöket, hogy addig, amíg a megye élén állok, a rendet biztosítom és az állam biztonságát sem szennyezhetem. Azoknak, akik megértik, hogy az állam életében a rend nélkülözhetetlen, barátia leszek, míg azok, akik a rend zavarását kísérelik meg, erélyes emberrel találják magukat szemben, aki tétovázás nélkül jár el a törvényes intézkedések keretein belül minden olyan esetben, amikor törvénysértés történik. Legjobb lelkiismeretem szerint igyekszem irányítani a megye közigazgatását, a városban és a megyében a rend fentartását és kérem, higgyenek jó román érzelmeimben.

A hivatali átvétel formalitásainak végzetével az Aradi Közlöny munkatársa tisztelgő látogatást tett a megye új vezetőjénél, akinek nyilatkozatát kértük ki olvasóközönségünk számára. Dobriceanu Mihail ezredes lekötelező módon fogadta a sajtó képviselőjét, majd a következőket mondotta:

— Kijelentem, hogy mindaddig feltétlen tiszteletben tartjuk mindenkinek a munkáját, ameddig ez nem sérti az állam rendjét, törvényeit és közbiztonságát. Mi nem azért jöttünk, hogy bárkit is üldözzünk. Nem tesszünk semmiféle különbséget az ország lakói között mindaddig, míg békés, becsületes és kötelességtudó polgárai maradnak az országnak. Végezze tehát mindenki nyugodt zavartalanul a munkáját, lásson továbbra is lelkiismeretesen a maga dolgának intézése után. Mi azért jöttünk, hogy biztosítsuk a

Minden egyéb értesítés helyett tudatjuk az érdeklődők számáraival: **Jan Kiepura és Eggerth Márta** milliós világhírnév **Bohéme** (Szerelek...) rövidesen bemutatásra kerül.

Ma a GAA nagy táncestélye a Central szálló összes termeiben

Niemöller lelkész
halandós élettörténete

Halandók a tenger alatt

II.

**KALAND ANGOL LOBOGÓVAL ÉS AN-
GOL GRÁNÁTTÜZZEL GIBRALTÁR
ELŐTT**

Ebben az időben — mondotta Martin Niemöller evangélikus lelkész — a gibraltári tenger-szorost még nem zárták el olyan áthatolhatatlanul tengeralattjáró elöl. Mi voltunk a hetedik német tengeralattjáró, amelynek sikerült átjutnia. Nagyon meleg volt, a tenger tükörsimán terült el előttünk, a látásviszonyok kitünően voltak. Délután 2 óra-kor érkezünk a gibraltári szoros elé. Ebben a pillanatban feltűnt előttünk egy gőzhajó. Hogy elkerüljük az alámerüléssel járó idővesztést, a legnagyobb lelki nyugalommal kitűztük az angol hadihajót, mire a gőzös szintén kitűzte az egyik angol lobogót, még pedig a kéket, amiből láthattuk, hogy egy tartalékos tengerésztiszt a parancsnoka.

— Ez már kezdett kicsit kellemetlenné válni, mert attól féltünk, hogy a tengerésztiszt rájön furfangunkra. Ugy 5 óra felé még kellemetlenebbé vált a helyzet, mert szemben velünk feltűnt egy szürke hajó, amelyről nem tudhattuk, hogy micsoda szerzet. Nem sok időnk volt gondolkodni, mert a szürke hajó egyszerre csak oldalt fordult és gránáttüzzel borított el. Kiderült, hogy egy Gibraltárban állomásozó angol műhelyhajó, amely nem dönt be megtévesztésünknek. Lobogó angol zászlónkkal egyetemben villámgyorsan alámerültünk.

„NYAKUNKON AZ ELLENSÉG!”

— Tiszta, csöndes, holdfényes éjszakán raktuk le utolsó tizenkét aknákat Malta kikötője, La Vallette előtt. Zavartalanul végeztük munkánkat és olyan biztonságban éreztük magunkat, hogy még csak le sem merültünk. A parancsnokkal a fedélzeten tartózkodtunk és a kikötő bejáratát figyeltük, amikor az örszemes tengerész hirtelen felkiáltott:

„Nyakunkon az ellenség!”

— Tényleg feltűnt egy angol hadihajó, amely Morse-jelkkel érdeklődni kezdett kitérünk felől. Válasz helyett gyorsan alámerültünk és úgy helyeztük el utolsó aknáinkat.

— Másnap reggel éppen a reggelinél ültünk, amikor vastag füstfelhő tünt fel az égbolton és távésőveink segítségével kivettük, hogy egy angol hadihajó közeledik felénk, amelyet két torpedóromboló kísér. Alámerültünk, hogy torpedótámadást indítsunk az ellenséges hajó ellen, amikor azonban a hajó lőtávolságra került, hirtelen cikcakosan kezdett száguldani, úgyhogy nem is gondolhattunk támadásra.

I. FERENC JÓZSEF KITÜNTETÉSEI CATTARÓBAN

— Csak jóval később, Cattaróban tudtuk meg, hogy az angol hadihajó mégsem kerülte el végzetét. Beleütközött az egyik aknába, amelyet néhány órával azelőtt leraktunk. Ez magabavéve még talán nem lett volna végzetes, ha a parancsnok, abban a hiszemben, hogy torpedótámadás érte, nem változtatja meg villámgyorsan az irányát. Így a „Russell” ráfutott egy második aknára és sokszáz emberrel a fedélzetén elsüllyedt.

— A Lisszabon előtt lerakott aknáink is kitétek magukért. Első áldozatul egy nagy gabonaszállító hajó volt, azután több kisebb hajó. Az angolok még egy kis cirkálójukat is elvesztették, mielőtt sikerült volna Lisszabon és Malta előtt lerakott aknáinkat felszedniük.

— Nem csoda, hogy ilyen körülmények között Cattaróban kitörő örömmel fogadtak. I. Ferenc József szép kis csomag kitüntetését küldött előre haditényeink jutalmául...

AZ USZONADRAG EGYENRUHÁSOK ELSÜLLYESZTÉNEK EGY 50.000 TON- NÁS HAJÓT

— A skagerritengeri csata idején Pola kikötőjében javítás alatt volt a hajó. 1916. nyarán azután még kétszer kifutottunk az Égei tengerre, hogy aknákat rakjunk és mitsem sejtő kereskedelmi hajókat zsákmányoljunk. Ezek nem voltak valami hosszú utak, de annál fárasztóbbak. A tenger hőmérséklete 18—19 fok volt és olyan kitünően voltak a látási viszonyok a felhőtlen égbolt jóvoltából, hogy hajnali 3 órából késő estig a ten-

**Az „Aradi Közlöny”
új cikhsorozata**

ger színe alatt kellett tartózkodnunk. A bódító me-
legben uszónadrág volt valamennyiünk egyenru-
hája.

— Ha fásztók is voltak ezek az utak, annál szebb eredményeket értünk el. Aknákat helyeztünk el többek között Athén kikötője és Euböa szigete előtt. A pyreusi aknák egy nagy görög csapatszál-

lító hajót követeltek áldozatul Euböától délre pe-
dig elsüllyesztünk az „Eritanic”-ot. Ez az 50.000
tonnás hajó jelentette a rekordot az egész világ-
háborúban. Ez is úgy járt különben, mint a „Rus-
sell”: amikor az első akna felrobbant alatta, hir-
telen irányt változtatott és így ráfutott egy má-
sodik aknára is. Tizenhat nap alatt kilencven ezer
tonnányi hajót sikerült így elpusztítanunk.

— Második utunkon Szaloniki kikötőjét zár-
tuk el aknákkal, majd egy kis angol cirkálót is el-
süllyesztettünk. Ez volt első igazi torpedótámadá-
sunk. Tovább folytattuk utunkat Mudros szigete
felé, ahol újabb aknákat raktunk le. Ezek két
csapatszálító hajót és egy öreg cirkálót röpitet-
tek a levegőbe.

Marion Mohr

— Folytatjuk. —

Pacelli biboros államtitkár képviseli a pápát a budapesti Eucharisztikus kongresszuson

— A biboros államtitkáron kívül 20 más biboros és 300 püspök
vesz részt a kongresszuson —

Ausztráliából, Indiából, Arábiából, Libanonból is nagy érdeklődés
nyilvánul meg a kongresszus iránt

Budapestről jelentik: A május 24. és 30.
között megtartandó XXXIV. Eucharisztikus
Világkongresszus vezetősége szerdán a kül-
földi sajtó képviselői előtt beszámolt az eddig
lefolyt munkálatokról. Mihailovits Zsigmond
t. b. kanonok, a kongresszusi bizottság elnöke
bevezető szavaiban rámutatott arra, hogy az
érdeklődés a kongresszus iránt még Ausztrá-
liából, Indiából, Arábiából, Libanonból és Abesz-
ziniából is megnyilvánul. Ezután P. Bangha
Béla jézustársasági atya fejtegette ki beható be-
szédében, hogy a mostani istentagadó világ-
ban minden istenhívő embernek meg kell mu-
tatnia erejét, legyen az katolikus vagy zsidó,
buddhista vagy mohamedán. Erre a demonstrá-
cióra kiválóan alkalmas lesz a közelgő kon-
gresszus. Utána Farkas Ferenc vezérkari ez-
redes a szervező hivatal vezetője megkapó szá-
mokkal és grafikonokkal ecsetelte a nagy tö-
megmozdulást. Elmondotta többek kö-
zött, hogy eddig 58 ezer külföldi és 140 ezer
belföldi jelentkezett a kongresszusra. A kül-
földieket 47 különvonat és 120 autókár hozza.
Szállodákban, penziókban, magánosoknál és
középületekben, iskolákban és intézetekben
120 ezer szállóhely van már biztosítva. 1500
garázs és a szállóhelyek mellett 1300 beteg-
ágy van. Az országutak mellett megszervezett
mentő- és segélyállomások működnek. Csak
megafonokra 170 ezer pengőt költött a rende-
zéség. A kibocsátandó különféle jegyfüzetek
3 millió 893 ezer zöld, piros és fehér színű

szelvényből állnak majd. A Hősök Emlékmü-
vénél felállított oltár mellett, ahol a pápai le-
gátus misézik, 207 ezer férőhelyet biztosítottak.
A Jugoszláviából jövőket a II-ik, a Romá-
niából érkezőket a IX-ik, a Csehszlovákiából
jövőket a VII-ik kerületben szállásolják el. A
kongresszus legkiemelkedőbb ünnepe a
pápai legátus miséje, 29-én, a hajóközvetlen,
mely a Dunán, hajókon történik, 26-án lesz.

Végül felszólt Huszár Károly és a rende-
zéség nevében kijelentette, hogy az egész
megmozdulás teljesen politikamentes lesz. Fáj-
dalommal emlékezett meg arról, hogy a né-
metek nem jöhetnek el, akiken kívül az egész
világról csak a szovjet állampolgárai nem vesz-
nek részt a kongresszuson. Az eucharisztikus
ünnepek után kezdődnek a kilenc-százados,
Szent István-évi jubileumi ünnepek.

Megbízható értesülések szerint a pápa
követe az Eucharisztikus Kongresszuson Pa-
celli biboros államtitkár lesz. Eddig még nem
fordult elő, hogy a Szentatya államtitkárával
képviseltesse volna magát eucharisztikus kon-
gresszuson. A biboros államtitkáron kívül 20
más biboros és 300 püspök vesz részt a kon-
gresszuson. Pacelli biboros államtitkárt a ki-
rályi várban fogadják elszállásolni a 7 rangidős
biborossal együtt.

Románia római katolikus püspöki kara
testületileg vesz részt az Eucharisztikus Kon-
gresszuson.

Amerikai gangszterek garázdálkodnak Bécsben

Bécs. A bécsi rendőrségnek már hónapok
óta egyre fokozódó gondot okoznak a sorozat-
osan megismétlődő ékszertolvajlások. Még két
hete sincs, hogy ugyanazon a napon két vak-
merően végrehajtott ékszerrablás történt és
a kár mintegy kétszáz ezer schilling.

*Csütörtökön pedig egy ismeretlen zseb-
tolvaj a nyílt uccán hámulatos hidegvér-
rel lopott ki Hans Wawelka hentesmester
téli kabátjának belső zsebéből egy gyöngy-
kolliert, amelynek értéke ötven ezer schil-
ling.*

A zsebtolvaj a bevált módszer szerint dolgo-
zott: a zseb magasságában felvágta a télikabát-
ot és a nyíláson át emelte ki az ékszert tartal-
mazó tokot.

A sorozatosan megismétlődő ékszerrablá-
sok és tolvajlások arra kényszerítik a bécsi
rendőrséget, hogy fokozottabb figyelmet for-
ditson a nemzetközi szálloda- és zsebtolvajok

ra. Az idegenforgalom növekedésével ugyanis
egy látszik, amerikai szélhámosok egész
raja lepte el Bécsset és az ékszertolvajlások
tetteit is bennük kell keresni. A rendőrség
egyelőre nem tehet mást, mint életbe lépteti az
ilyenkor szokásos intézkedéseket. Először is
végigrazzázzák az összes zálogházakat abban
a reményben, hogy az ékszerek valamelyik
zálogházban megtalálhatók. Mondanunk sem
kell azonban, hogy ez a kísérlet eredménytele-
nül végződött. Ezek a nemzetközi szélhámosok
óriási gyakorlatlással rendelkeznek, a zsákmányt
sokszor évekig nem értékesítik, vagy esetleg
orgazdáknak adják el, akik azután külföldre
csempészik az ékszert, vagy pedig átdolgoz-
zák és úgy hozzák forgalomba.

A bécsi rendőrség mindenesetre körtávirat-
ban értesítette Európa valamennyi rendőrsé-
gét, arra kérve, hogy szenteljenek fokozottabb
figyelmet az ismert notórius zsebtolvajok
szálloda tolvajok ellenőrzésének.

Megmérgezte magát es meghalt Bucarestiben a König és Lázár-cég egyik vezető-tisztviselője

— Basch Bertalan tragédiáját idegeinek összeroppanása idézte elő —

Hazahozatják Aradra a tragikus-sorsu főtisztviselő holttestét

Megrendítő öngyilkosság híre érkezett ma a kora délelőtti órákban Bucarestből Aradra. A König és Lázár szállító vállalat aradi irodáját a bucuresti-i központ vezetője telefonon értesítette, hogy

Basch Bertalan, a vállalat aradi cégvezetője a fővárosban öngyilkosságot követett el és meghalt.

A rövid értesítés általános megdöbbenést keltett, nemcsak a vállalat tisztviselői körében, akik szerették és becsülték a kitünőt cégvezetőt, hanem városszerte, mert igen sokan ismerték Basch Bertalan és mindenki mély részvételt keltett végzetes tettének híre. Az 53 éves cégvezető, aki körülbelül 15 esztendeje tartózkodik az országban és azóta a König és Lázár cég főtisztviselője, magyar állampolgár volt és éppen lejárában-lévő munkavállalási engedélyének meghosszabbítása végett utazott a fővárosba.

Basch Bertalan nem készült ilyen hosszú utazásra.

Iráasztalának fiókjait sorra lezárta és ezeknek a mélyén elintézetlen akták hevernek, mert Basch Bertalan, aki négy nappal ezelőtt utazott el, visszatérése után készült feldolgozni a felgyülemlett anyagot. Két nappal ezelőtt még telefonon adott utasítást a vállalat tisztviselőinek és jelezte mielőbbi visszatérését. Helyette azonban már csak telefonüzenet érkezett, amely tudatta tragikus halálát.

Teljesen váratlanul következett be Basch

Bertalan öngyilkossága, bár barátai és tisztviselő társai előtt az utóbbi időben gyakran tett célzásokat, hogy hasonló gondolatokat forgat fejében. Egy ízben kijelentette:

Idégei végleg felmondták a szolgálatot

és a nagy üzlet irányításával járó izgalmak teljesen felőrölték szervezetét. Két évvel ezelőtt meghalt felesége is. Ez a csapás sokban hozzájárult idegei összeroppanásához, azonban hat hónappal ezelőtt ismét megnősült és barátai örömmel látták, hogy életkedve visszatér és ismét nagy energiával lát neki munkájának. Mostani végső elhatározását nem tudják másra magyarázni, minthogy

Idégei teljesen legyengültek és nem volt ura többé akaratának.

Borulató hangulata elhatalmasodott rajta és a kitünőt tisztviselő így szánta rá magát az öngyilkosságra.

Magáról az öngyilkosságnak körülményei ről részletek mindezekig nem érkeztek Aradra, csupán annyi, hogy

ismeretlen méreggel mérgezte magát s mire orvosi segítség érkezett, már menthetetlen volt.

Aradon lévő feleségét a vállalat itteni vezetői értesítették a tragédiáról és arról, hogy Basch Bertalan holttestét a König és Lázár cég hozatja haza, hogy itt temessék el. Temetésére vonatkozólag a holttest Aradra érkezése után történik intézkedés.

Nem tekintik bevégezettnek a németországi változásokat Londonban

— Hitler a német vezérkar és a nagyipar frontja ellen — A Tokióba küldött
eddigi moszkvai nagykövet helyét egyelőre nem töltik be —

Találgatások Ribbentrop külpolitikai tervei körül

A németországi események változatlanul továbbra is a külpolitikai érdeklődés előterében állanak. Teljesen megbízható világos képet ezekről az eseményekről, amelyeket a Németországból érkező hírek legkülönbözőbben magyaráznak még mindig nem lehet kapni. Anynyi mindenesetre bizonyosnak látszik, hogy

a német birodalom vezetésében egyeduralmat kívánó nemzeti szociálizmus és a régi hagyományaihoz ragaszkodó német hadsereg vezető tisztikara közötti ellentét képezi a változások gerincét.

Valószínűnek látszik az is, hogy a vezető tisztikarral egy frontba került a német nagyipar és a külügyek vezetésének a régebbi német diplomáciában gyökerező része is. A küzdelem ezuttal kevésbé tragikus módon folyt le, mint az 1934 június 30-án kirobban ellentét, amelynek annak idején Schleicher tábornok és a nemzeti szocialista rohamosztagok élén álló Röhm és társai estek áldozatul. Valószínű azonban, hogy az elintézés is kevésbé gyökeres ezuttal, mert a hadsereg tisztikara, bár a tábornokok egész sorát küldték nyugdíjba, nagyrészt megmaradt eddigi pozíciója mellett.

Angol vezető körök különösen azt hiszik, hogy

a németországi események még nem értek véget és nem tartják kizártnak azt sem, hogy a kormányban további változások lesznek.

A német dolgokról rendszeresen kitünően értesült olasz Stefaniügynökség azt jelenti,

hogy Schacht dr. aki a birodalmi gazdasági minisztérium vezetésétől már régebben visszavonult, rövidesen távozik a Birodalmi Bank kormányzóságától is. Utódja Schröder kölni bankár lesz, aki a nemzeti szociálizmus ellenzéki küzdelmei és kormányrajutása idején közvetítő szerepet játszott Hitler és a Rajna-veszt fái között. Ez a nagyipar most bizonyos jelek szerint egy frontba került az ellenzékeskedő tábornokokkal, akik ellen Hitler úgy látszik teljes erővel akarja tovább folytatni a küzdelmet. A Führer különben berchtesgadener villájába vonult vissza, ahol

tegnap Ribbentropot és Papent fogadta.

Papent hír szerint Salamancába küldi ki követnek a berlini kormány. A Tokióból visszahívott német nagykövet helyébe báró Schullenburg eddigi moszkvai nagykövetet küldik, akinek helyét egyelőre nem is töltik be újra. A bécsi német követség élére Krieger volt saughaji konzul kerül, az új római német nagykövet személyét azonban még nem ismerik.

A nyugdíjba küldött tábornokoknak most megjelent névsorából látható, hogy milyen mélyre menő a változás, melyet Hitler rendelt a német hadseregben előidézett.

Nyugdíjba megy a német katonai felszerelés legfőbb irányítója Niese gyalogsági tábornok. Vele megy nyugdíjba munkatársa, Karlevskij altábornagy, a német tüzéség egyik vezető egyénisége.

Mindketten Fritsch tábornagy legbizalmasabb hívei közé tartoztak. Nyugalomba

KOPROL
SOKOLÁDE
A TÖKÉLETES HÁSHAJTÓ

Minden zacskóban
van egy
jubileumi pályázat
szelvény.

megy Leeb lovassági tábornok, a német hadsereg legfőbb bajor tábornoka. Nyugdíjazták Kressenstein báró müncheni városparancsnokot és von Kleist borszlói hadtestparancsnokot. Távoznak az aktív szolgálatból Pogrelli tábornok lovassági főfelügyelő, Oswald Lutz tábornok, a páncélos csapatok főparancsnoka, az új német tankhadsereg megteremtője, Wachenfeld, Kaupisch, Willers és Nichoff repülő-tábornokok, szóval a Göring repülésügyi miniszter mellett dolgozó egész tábornoki kar majdnem teljesen.

Érthető dolog tehát, hogy a nagy változásnak megnyugtató hírei ellenére is különös jelentőséget tulajdonítanak külföldön. Az angliai „Yorkshire Post”, amelyet Eden külügyminiszter vidéki sajtóorgánumának tekintenek,

külpolitikai szempontból is rendkívül bizonytalannak mondja a helyzetet.

A lap szerint attól kell tartani, hogy Ribbentrop külügyminiszterre való kinevezésével meg fog akadni az az angol-német közeledés, amelyet Halifax németországi látogatása indított meg. Halifax ugyanis annakidején Ribbentrop megkerülésével utazott Németországba, mert angol vezető körök a londoni német nagy követet nem tekintették a német-angol közeledés igaz hívének. Ribbentrop külügyminiszterségétől tehát aligha lehet várni, hogy Anglia és Németország jóviszonyára kedvező hatást gyakoroljon.

Végleges a kibékülés Sztójadinovics és az ortodox egyház között

Belgrádból jelentik: A belgrádi sajtó egyaránt örömmel állapítja meg, hogy hatályon kívül helyezték azokat az egyházi szankciókat, melyben a konkordátum aláíróit részesítették. A lapok közlik, hogy ez nem más, mint Sztójadinovics kormányának és a szerb ortodox egyháznak a végleges kibékülése.

SELECT-MOZGO 3 (mérs.) 5, 7-15 és 9-15 órákor

Premier!

Premier!

A halálosztag

A legvakmerőbb repülő-film, hajmeresztő műtávnyok. Az amerikai harci-repülőök parádés alakítása, mindvégig izgalmas történettel.

Richard Dix, Karen Morlay

CENTRAL-MOZGO: 3 óráról folytatódóan

Kitünő kettős műsor olcsó helyárrakkal!

I. Vértő nyomok...

Rendkívül izgalmas cowboy-film, a vadnyugat távoli határain. Főszerepben: John Wayne, a csodaiovas és Buffalo Bill, vadnyugat reme.

II. A szfinx

Bűnügyi detektív-film, meglepő fordulatokkal. Roppanó édekteszítő. Lionel Atwill, Sheila Terry.

Az Aradi Közlöny automata-telefonszámai:

Szerkesztőség 20-14
Kiadóhivatal... .. 11-51

A farsang történetéből

*

Benne vagyunk már jócskán az idei farsangban, mely ezen az éven szokatlanul hosszúra fog terjedni. Az álarcos bálak tarkabarka világában rendre felvonulnak a bohókás Pierrot-ok és Pierrette-ek s mint már évszázadok óta annyszor, úgy az idén is megjelenik és pajkoskodik jellegzetes öltözetében hol itt, hol ott a vidám Harlequin és az ő hűséges társa, a naiv és bohó Columbine. E néhány sorban most a farsang szeretetreméltó gavallérjáról a fejét mindig huncutságokon törő Arlecchino-ról írogok megemlékezni, ak' olyan közeli atyafiságban van a régi francia költemények és legedák népszerűvé vált Harlequin-jével.

Az idősebbik D'Israeli „Curiosities of Literature” című művének 1839-iki kiadásában felemlíti, hogy az egész harlequin-fajnak az anyja és dajkája Olaszország — és hogy eredeti neve, az Arlecchino más országokban érdekes változásokon ment át. Az olasz szó maga csupán ujjaképzése a régibb olasz „alichino” szónak, mellyel Alighieri Dante „Inferno”-jának huszonegyedik énekében találkozunk, mint a tíz démon egyikével és rokona az ófrancia „halequin”-nek, vagyis egy rossz szellemnek. Ez a középkorbeli ördög, vagy démoni lovas, aki éjjelenként egy kísérteties szellemcsapat élén lovagol. Az olasz démon, Allichino a pajkos Arlecchino-vá változott át, aki Marmontel szerint a bergamóli szolgaleányt: a naivság és ostobaság, a ravaszság és természetes humor jóllú vegyülékét jelképezi, aki mindig fülig szerelmes és állandóan zavarba esik, mikor urának vagy saját magának valamit kell adni valamiről. — némileg olyan, mint Davus és Syrus a latin vígjátékban, vagy Leporello a modernebb operában.

A régi olasz vígjátékokban két változatlanul népszerű alakkal találkozunk állandóan: az egyik a most emlegetett Arlecchino, egy tökkelűtött fajnő, valószínűleg az olasz Bergamo város polgárait akarja jellemezni, akik abban az időben nevesen korlátolt észjárásukról voltak ismertek. — a másik pedig Brighella, egy pajkos, furfangos cselédleány.

Régi francia íróknál ennek az Arlecchino-nak többek között ilyen változatos nevei voltak: „herlequin”, „herlekin”, „hierlekin”, „hellequin” és „hellekin”, amiként ama nagyszámú félelmetes manók egyikét nevezték, melyek a középkorbeli Európa túlságosan babonás parasztságát bizonyos névtelen rettegéssel töltötték el.

Az alsó-latin „harlequinus”, a most említett ófrancia változatok, az olasz „alichino”, a régi angol „herlething”, nyilván mind ugyanazon értelművel a középkorbeli ördögöt vagy démoni lovaszt jelentik. A francia szinpadon a XVI. és XVII. századokban már eredeti jellemvonásai nem a gyász és a bánat, hanem a humor és a gúny. Arlecchino már ide mint harlequin tette be a lábát 1585-ben.

Harlequin az angol közönség a XVIII. század második évtizedében kezdte megismerni Richnek, a Lincoln's Inn Fields Theatre akkori igazgatójának személyében, kit az angol pantomimika atyjának tartanak. Tanulatlan ember, egyszerű színész volt, aféle szegény ördög, kinek azonban a szinpad mőkázásai olyan általános tetszést arattak és színházát annyira felvirágoztatták, hogy ennek láttára 1723-ban egy másik rivális színház, a Donny Lane dr. Thurmond-dal egy „Harlequin dr. Faustus” című bohózatos darabot íratott. Ez volt az első angol „pantomime”. Ámde Rich sem hagyta magát, hanem válaszul egy másik darabot írt, melynek címe volt: „The Necromancer, of the History of Dr. Faustus”. Sikere nagyobb volt a versenytársánál.

Ma pedig már Harlequin, vagy nevezzük így: Arlecchino szerte a művelt világon a farsangi mulatózóknak egyik elválaszthatatlan alakja. Ott kell lenni neki mindenütt, ahol jókedv és vígság terem. S aki egykor — mint láttuk — sok évszázaddal ezelőtt csak gyászt és szomorúságot jelentett a köztudatban: álarcos báljainkon ma már a festelen vidámság és gondtalan kedély megtestesülése.

— IDŐJÓSLAT. Élénk északnyugati, északi szél, változó felhőzet, többhelyen eső, havas eső, hegyeken hó; a hőmérséklet kissé csökken.

— ZÜRICH ZARLAT: Páris 14.17 és fél, London 21.60 és háromnegyed, Newyork 430.67, Milano 22.67 és fél, Amszterdam 240.90, Berlin 174, Prága 15.14, Belgrád 10.00, București 3.25.

— ÉRDEKES TEMETÉS FOLYT LE MA ZIMANDKUZ—ZIMÁNDKÖZ KÖZSÉGBEN. Az Arad mellett fekvő községben meghalt özvegy Konti Jánosné 88 éves asszony, akit mai temetésén nem kevesebb, mint 101 közvetlen leszármazott (gyermek, unoka, dédunoka, ákunoka) kísérte utolsó útjára.

— Aradi fuvaros súlyos balesete. Súlyos szerencsétlenség érte Bota Ioan aradi fuvarost. A 38 éves ember a délelőtti órákban homokot hordott a Mureș-Maros Aradul nou-ujaradi hid melletti szakaszáról. Bota Ioan lovai valamitől megijedtek és magukkal ragadták a kocsi, amelynek tetején állt Bota Ioan. A fuvaros a lovak közé esett és a kerekék keresztülgázoltak a szerencsétlen emberen, akit súlyos sérülésekkel a központi kórházba szállítottak.

— Ülőfoglalkozásu egyének, akik idült székrekedésben és aranyeres bántalmakban szenvednek, vegyék a természetes „Ferenc József” keserűvizet egy pohányi napi adagokban, esetleg kissé felmelegítve, de mindig reggel éhgyomorral. Kérdezze meg orvosát.

— Budapestre utazik Moscardo tábornok. Budapestre jelentik: Az eucharisztikus világkongresszusra májusban Budapestre érkezik, mint egyszerű zarándok, Moscardo spanyol tábornok, aki mint ezredes 72 napon át védelmezte a toledói Alcázart és ezzel az egész világ osztatlan bámulatát és elismerését váltotta ki.

— Meghalt Pavelics Ante. Belgrádból jelentik: Pavelics Ante horvát szenátor 69 éves korában Zágrábban elhunyt. A neves politikus igen nagy szerepet játszott Horvátország újabb történetében.

Ismert **román nyelvpedagógus**
APPEL JOZSEF
egyéni új módszer szerint tanít,
haladóknak 1-2 hónap alatt,
kezdőknek 3-4
tökéletesen elsajátíthatják
a román nyelvet
Speciális módszer és szótár orvosoknak, hivatalnokoknak, kereskedőknek. Tanítás egyénenként és csoportonként, mindenkinek megfelelő időben. — Megkereséseket a kiadó továbbítja.

— Tizenhét hónapos az osztrák katonai szolgálat. Bécsből jelentik: Schuschnigg osztrák szövetségi kancellár ma adta ki azt a rendeletet, amely a sorozásokra való jelentkezésekről intézkedik. A rendelet szerint a jelentkezési kötelezettségnek abban az évben kell eleget lenni, amely évben a katonaköteles a huszadik évét betöltötte. A fegyveres katonai szolgálat időtartama 18 hónap lesz, míg a szükséges iskolai végzettséggel bírók 1 évet kell, hogy szolgáljanak.

Vége a télnek!

ÖNAGYSÁGA: ...Én írok neked, Max, de te biztos elfelejtésh...
A SI-TRÉNER: Ah, dehogya is, drágám. Ird csak meg, hogy te vagy az a kis szöke, aki még kétszáz lel tandíjjal tartozik nekem...

Halálos repülőszerencsétlenség Németországban

Berlinből jelentik: A dessau-i Junkers-művek repülőterén súlyos szerencsétlenség történt, a negyven utas szállítására készült J. U. 90 jelzésű óriási repülőgéppel, amely utolsó próbarepülését végezte. A gép egyik motorja 4000 méter magasságban levált, de ezt még sikerült valahogyan kiegyensúlyozni. Később, amikor a gép lefelé ereszkedett, 900 méter magasságban leszakadt az egyik szárnya és ekkor a gép lezuhant. Három repülőnek ejtőernyő segítségével sikerült leugrania, míg a másik két repülő benn maradt és ezek szörnyet haltak.

— SZOMBATON, VASÁRNAP ÉS HÉTFŐN NEM AD KI ÁLLAMPOLGÁRSÁGI OKMÁNYOKAT A RENDŐRKVESZTURA. Az aradi rendőrkvesztura illetékes osztálya közli mindazokkal, akik az állampolgárságok felülvizsgálása ügyében okmányokat kértek a rendőrségtől, hogy a jövőben szombaton, vasárnap és hétfőn nem bocsátanak ki igazoló okmányokat, mert ezeken a napokon a népesedési hivatalnál a törzslapok rendezésével vannak elfoglalva.

— Közlekedési baleset. Pénteken reggel 6 óra tájban az Ar. 555-ös rendszámú berautó, amelyet Iota Carol sofőr vezetett, Reg. Ferdinand-uton összeütközött Crișan Dumitru Macea—Mácsa községbeli gazdálkodó kocsiával. A baleset következtében mindkét jármű megrongálódott. Az összeütközés következtében a rendőrség nyomozást indított.

Eltűnt a kivédhetetlen magnetikus torpedó

Londonból jelentik: Eltűnt az angol haditengerészet féltett kincse, egy újfajta torpedó, amely 17 angol mérnök és haditengerészeti szakember sokéves feltaláló munkájának gyümölcse. Ezt a lövedéket, amely féltett titka volt az angol haditengerészetnek, a beavatottak „magnetikus torpedónak” nevezték, mert célját állítólag sohasem tévesztette el. Az angol haditengerészet igen sokat remélt ettől az új, állítólag kivédhetetlen fegyvertől.

A „magnetikus torpedóból” egyetlen példány volt, amely most nyomtalanul eltűnt. Néhány nappal ezelőtt a weymouthi öbölben kísérleteztek vele, ekkor egyszerre csak nyomavesztett és mindaddig nem tudták a legbuzgóbb kereséssel sem megtalálni.

— Babits Mihályt ma operálták meg Niessen konstantinápolyi és Winternitz budapesti orvosprofesszorok. Budapestre jelentik: Babits Mihályt, a kiváló magyar költőt, aki hosszabb idő óta betegeskedik, tegnap beszállították a Pank-szatóriumba, ahol megoperálták. A nagy operáció gémeütéből állott, melyet Niessen konstantinápolyi orvosgyógyász tanár és Winternitz budapesti orvosgyógyász tanár végzett. Az orvosprofesszorok szerint a múltét nem veszedelmes s így Babits Mihály remélhetőleg gyógyultán fogja rövid időn belül elhagyni a szatóriumot.

— Angol orvos szerelmi drámája. Liverpoolból jelentik: Kedd este az Ambassador hotel lépcsőházában föbelőtte magát dr. Jonathan Guilds 34 éves orvos, aki két nap óta lakott a szállodában. Bucsulevelében azt írta, hogy menyasszonya elhagyta és ezért válik meg az élettől.

— Utolsó kívánságának megfelelően átszúrták Szurday Róbert szívét. Budapestre jelentik: Tegnap megjelent a rendőrfőkapitányságon a tragikus hirtelenséggel elhunyt Szurday Róbert képviselő ügyvédje és a család több tagja és engedélyt kértek az elhunyt utolsó kívánságának teljesítéséhez, hogy a holttest szívét átszurhassák. A rendőrség ehhez az engedélyt megadta és pénteken délelőtt a törvényszéki orvostani intézetben átszúrták az elhunyt szívét, majd délután végbement a temetés.

— Emberevők Indiában. Londonból jelentik: Az indiai Sirmoor államban, a Himalaya tövében fekvő Gumpur falu mellett nagyobb rendőrcsapat heves harcot vívott a környékbeli sziklabarlangokban tanyázó vad emberevő törzs harcosaiival, akik baltákkal, mérgezett nyilakkal és lándzsákkal kétségbeesett ellenállást fejtettek ki és több rendőrt megöltek. A kannibálok az utóbbi időben éjszakanként belopóztak a falukba és gyermekeket raboltak el, akiknek csontjait később az erdőben találták meg. Midőn nem jutottak csecsemő-huszon, a falu temetőjéből kiásott holttestemeken lakmároztak. A rendőrség támadása is akkor érte őket, midőn a sirokból hullákat raboltak el.

Fegyveres rablótámadás Mexikóban

Tokióból jelentik: Japán nagy ünnepséggel ülte meg a császárság 65 éves fennállásának évfordulóját. A császár ebből az alkalomból széleskörű amnesztiát adott ki, amelyben igen sok politikai elítélt is részesült. Így többek között visszanyerték szabadságukat az 1936. évi véres államcsíny elítélteit és szabadlábra helyezték az 1932-ben történt politikai merénylet tetteseit is, akik annak idején Imokay miniszterelnököt gyilkolták meg.

— **Titokzatos repülőgépek útja.** Londoni lapok jelentése szerint az elmúlt héten Ausztrália területe fölött több titokzatos repülőgép szállott el. A repülőgépeken semmiféle jel nem volt látható, amiből azok nemzetiségére lehetett volna következtetni. Az ausztráliai kormány a rejtélyes repülőgépek ügyében értekezletet tartott. Az összes katonai állomásokat felszólították, hogy a repülőgépekkel kapcsolatos észleleteket közöljék.

— **Sven Heddin a keleti veszedelemről.** Stockholm-ból jelentik: Sven Heddin, a világhírű felfedező a lundi egyetemen nagy közönség előtt előadást tartott, melyben felhívta az északi országok figyelmét arra, hogy a veszély keletről fenyegeti őket. A felfedező szerint éppen ezért szükséges a Botnai-tóból különösen pedig az Aland-szigetek megerősítése.

A svájci 1939-es országos kiállítás

Európaszerte felfokozott érdeklődés nyilvánul meg az 1939-es svájci kiállítás iránt, amelyet Zürichben rendeznek meg. A Zürichi tó partjain már megkezdtek azoknak a pavilonoknak építését, amelyekben Svájc anyagi és kulturális gazdagságát domborítják ki. A tó egyik partján a mezőgazdaság, vadászat, halászat és madárvédelem pavilonjait helyezik el. Ugyancsak itt nyer elhelyezést a mintafalu és a hatalmas szabadtéri színpad, amely rossz idő esetén befedhető. A másik parton a következő elnevezésű pavillonok épülnek: „Haza és nép”, „Idegenforgalom”, „Szállítás”, „Ipar”, „Villanygazdálkodás”, „Kereskedelem”, „Fa”, „Építészet és lakás”, „Erő és egészség”, „Tanulás és tudás, gondolat és költészet”. Gyermekeparadicsom és még számos más attrakció teszi vonzóvá és valóban világeseményé az 1939. évi svájci kiállítást.

— **A grädistei Kath. Női Misszió** műsoros táncos teája, melyet a Kath. Otthon helyiségében rendez a Napközi Otthon javára. Sereg Mária Fetter Irén tehetséges tanítványa énekel, Vas Boriska növendékei táncolnak, zongorázik: Bakó László, Fischer Ernő növendéke, míg vidám jelenetben szerepelnek: Scheidl Gizi, ifj. Pintér Lajos, Bereczky Imre. Éjjel 12 órától autbuszjárat a városba.

— **Megnyílik a „Greta Garbo Archivum”.** Ery Andree nevéű fodrász évek óta gyűjti a Greta Garbo-ról szóló újságcikkeket, melyek az „Isteni” Garbóra vonatkoznak s ma azzal dicsekedhetik, hogy a világ leggazdagabb archivum tulajdonosa. A Garbo-imádó fodrászt nemrégien fölkereste egy riportter, aki látni akarta a különös gyűjteményt. Andree gyűjteményében, mint a riportter megállapította, nem kevesebb, mint 80.000 újságcikk, 2500 könyv — mind a filmre vonatkozik — 20.000 fénykép van s azonfelül „személyes vonatkozású emléktárgyak”, övek, cipők, kalapok, amiket Greta viselt s hasonlóak. Andree az archivumot New Yorkban a közönség számára is hozzáférhetővé akarja tenni s azt reméli — joggal — hogy a belépődíjakból hamarosan gazdag ember lesz.

— **AZ ARADI VILLANYGYÁR KÖZLEMÉNYE.** A villanygyár közli mindazon előfizetőivel, akik az aradi villanyközpont, vagy annak áramelosztói révén kapnak villanyáramot, hogy a központban szükségessé vált munkálatok folytán az áramszolgáltatás 1938. február 13-án, vasárnap délelőtt 9.30 és 12.30 órák között szünetel.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

WILGZ gyógyszer-tár, Piața Avram Jancu 12.
(Tel. 15-20.)

ANKA gyógyszer-tár, Bulev. Reg. Ferdinand
25. (Tel. 11-00.)

Dr. DICK gyógyszer-tár, Str. Marasesti 1.
(Tel. 17-48.)

— A „belga Landru” kegyetlen asszonygyilkosságok egész sorozatát vallotta be. Brüsszelből jelentik: Az Antwerpenben asszonygyilkosság miatt letartóztatott Edward Bru nevű egyénről a borzalmas gyilkosságok egész sorozata derült ki. Belga lapok a hírhedt francia asszonygyilkos után, a „belga Landru”-nak nevezik már Edward Brut, aki napról-napra újabb gyilkosságokat vall be. A rendőrség letartóztatta Edward Bru feleségét is, akinél több meggyilkolt asszony ékszereit találták meg. Bru feleségét azzal gyanúsítják, hogy szintén tudott férje gyilkosságairól.

Legújabb jelentéseink:

A községi és megyei tanácsok feloszlata

A belügyminisztérium pénteken rendeletet adott ki, amely szerint a parlament összehívására vonatkozó rendeletet hatályon kívül helyezik és minden választási előkészületet megszüntetnek. Az 1937. december 29-ike és február 10-ike között történt minden áthelyezés, kirendelés és delegálás hatálytalanná válik és az illető tisztviselők kötelesek régi beosztási helyükre visszatérni.

Az összes községi, megyei és városi tanácsokat feloszlatták. A községek vezetését ideiglenesen a jegyzők és az illetékes vezértitkárok végzik.

A járási központokban a főszolgabíró a mellé kiszemelt három tisztességes és erkölcsi tekintéllyel rendelkező férfival veszi át az ügyek vezetését olyanokkal, akik politikai harcokban nem vettek részt.

A városokban ugyancsak erkölcsi tekintéllyel rendelkező, lehetőleg volt tisztek, vagy magasabb rangú tisztviselők vegyék át a vezetést.

A főváros kerületeinek vezetését közigazgatási vezérfelügyelők fogják ellátni. A rendőrségi tisztviselők áthelyezése és kirendelése a mai nappal megszűnik.

Uj javaslatot dolgozott ki Eden a spanyolországi önkéntesek elszállításáról

— Amelyik fél előbb szállítja el önkénteseinek hatvanöt százalékát, megkapja a hadviselői jogokat —

Londonból jelentik: Az angol fővárosban folyó angol—olasz megbeszélésekkel kapcsolatosan a Daily Express azt írja, hogy a Spanyolországban küzdő önkéntesek elszállítása körüli hosszú vita befejezettnek tekinthető.

A római *Messenger* szerint Londonból olyan jelentések érkeztek, hogy Eden és Grandi nagykövet tegnap megvizsgálták az angol—olasz kapcsolatok kérdését. Ezek a megbeszélések előkészítői voltak ezeknek a fontos tárgyalásoknak, amelyeket Ciano külügyminiszter fog folytatni a római angol nagykövettel.

Ujabb jelentések szerint a spanyol önkéntesek elszállítása körüli tárgyalások ugylátszik befejezéshez közelednek. A lapok közlik *Eden* külügyminiszter erre vonatkozó új tervét, amely ellen még a szovjetkormány sem emelhet kifogást. Ez a terv a következő pontokból áll:

1. Utazzanak haladéktalanul bizottságok Spanyolországba a küzdő felekhez az idegen önkéntesek elszállításának módjait ügyében.

2. Ez a semlegességi bizottság határozza meg azokat a terveket, amelyek a mindkét oldalon harcoló önkéntesek 65 százalékának hazaszállítására megfelelnek.

3. Az a fél, amely a leghamarabb elszállítja önkénteseinek 65 százalékát, jutalmul megkapja a hadviselői jogokat.

Ez a tervet a hatalmak között lefojyt előzetes megbeszélések alapján jött létre.

A Daily Telegraph szerint Lindbergh ezredes meglátogatja a spanyol harctereket, hogy közvetlen megfigyelésképpen gyarapíthassa gazdag repülési ismereteit. Utjára valószínűleg felesége is elkíséri.

Erélyesen cáfolják a németországi súlyos eseményekről elterjedt híreket

Berlinből jelentik: Irányadó helyről erélyes cáfolatot adtak ki a külföldön elterjedt híresztelésekről, amelyek szerint Németországban súlyos események játszódtak le. Mindezekre a híresztelésekre nézve kijelentik, hogy nem egyebek rosszindulatú hazugságoknál. Megállapítják, hogy a nyugalom és a rendet Németországban sehol és egy pillanatra sem zavarták meg. Németországban egyetlen helyőrség sem lázadt fel. A nyugállományba helyezett tisztek közül egyetlen egy sem menekült el. Blomberg tábornagy kivételével ezek a

tisztek még szolgálatban vannak, mert hivataluk átadása csak február 28-án történik meg. A trónörökös nem menekült el és a meneküléséről szóló híreket ő maga cáfolta meg. Hitler nem tért vissza Berlinbe, hanem Berchtesgadenben tartózkodik, a német határok nincsenek lezárva.

Dietrich birodalmi sajtófőnök a Havas-iroda berlini tudósítójának Berchtesgadenből megcáfolta azt a külföldön elterjedt hírt, hogy népszavazást tartanak a február 4-iki eseményekkel kapcsolatban.

Borzalmas szerencsétlenség a marseillei légikikötőben

Páris. Marseille légi kikötőjében Marignanben ma délelőtt borzalmas szerencsétlenség történt, amely nyolc emberéletet követelt áldozatul. Délelőtt 10 órakor startolt a Marseille és Tunis között rendszeres légiforgalmat fenn tartó hatalmas hidroplán, amelyben az ötfőnyi személyzetet kívül kilenc utas foglalt helyet. A start pillanatában az óriási gép nem tudott elég gyorsan a magasba emelkedni és gurulás közben nagy sebességgel nekirohant a kikötő egyik védőgátjának. A következmények borzalmasak voltak. A repülőgép darabokra tö-

rött és az összeütközés következtében motorja is felrobbant. A következő pillanatban hatalmas lánggal égett az óriási hidroplán. Mite a tüzet eloltották, nyolc megszenesedett holttest feküdt a roncsok között. A gép ötfőnyi személyzetéből három ember elevenen megégett, míg két embernek sikerült súlyos égési sebekkel bár, de megmenekülni. A repülőgép kilenc utasa közül öten vesztették életüket, míg a többieket súlyos égési sebekkel szállították kórházba. A szörnyű katasztrófa sokszáz ember szemelattára játszódtott le.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Kedvező eredményeket mutat fel a Banca Nationala egészséges hitelpolitikája

A Banca Nationala február 20-ikán tartja meg közgyűlését. Ez elé a Jegybank igazgatósága rendkívül érdekes jelentést terjeszt, amely nagy figyelmet szentel természetesen a pénzügypolitika és a hitel kérdéseinek. A jelentésnek ebben a részében a Banca Nationala nemcsak mérleget és javaslatokat terjeszt elő, hanem beszámol az elmúlt esztendőben folytatott hitelpolitikáról és annak eredményeiről.

A Banca Nationala egyik legjelentősebb elhatározása az volt, hogy 2 és 5 éves lejáratra visszszámítási kölcsönöket folyósított a gazdáknak és jelentős összegeket hacsátott a szövetkezeti hitel rendelkezésére. Részt vett a Banca Nationala, még pedig 425 millió leiel a nemzeti mezőgazdasági hitelintézet megalapí-

tásában.

Ezek a hosszulejárati hitelek nagymértékben segítik elő a mezőgazdasági réteg helyzetének megjavulását, eddig csak rövidlejáratu hiteleket kapott, amelyeket természetesen nem fordíthatott befektetésekre és mezőgazdasági létfára fejlesztésére.

Mint ismeretes, a Banca Nationala külön bizottságokat létesített azzal a céllal, hogy a gazdasági élet egyes ágainak szolgáltatandó hitel lehetőségeit tanulmányozzák. Eddig a mezőgazdasági és a kisipari hitelt szervezték meg. A Banca Nationalának az a terve, hogy rövid időn belül előkészítsék azokat az intézkedéseket, amelyek a hitelezők biztonságát szolgálják.

Rendezni akarja a francia pénzügyminiszter Franciaország pénzügyi helyzetét

Marchandea. Franciaország új pénzügyminisztere nyilatkozatot adott a párisi lapok munkatársainak. Ennek során a pénzügyminiszter kijelentette a sajtó képviselőinek, hogy több törvénytervezetelen dolgozik. A pénzügyminiszter szeretné

az ország gazdasági és pénzügyi helyzetét a polgárság teljes megalégedésére rendezni.

Éppen ezért az új költségvetés összeállításánál

már alkalmazni akarja tanulmányait, amelyet az adófizetés megkönnyítésének érdekében végzett. Terveit rövidesen papírra veti a miniszter és alaposabb megtárgyalás végett kormányra elé terjeszti. Kijelentette továbbá a pénzügyminiszter, hogy sokat foglalkozik azzal a gondolattal, miképpen lehetne a francia frankot megóvni az árhullámzásoktól. Erre vonatkozólag — fejezte be nyilatkozatát Marchandea — vannak bizonyos terveim, de csak később hozom őket nyilvánosságra.

A vas ui ára

Az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium, valamint a fémipari üzemek között létrejött megállapodás értelmében a vas árát leszállították és az megyék szerint a következőképpen alakul:

Vasbeton részére szükséges kerek vas kg. Aradmegyében 12.05 lei.

Kereskedelmi vas kg. Aradmegyében 12.15 lei.

Fazon vas kg. Aradmegyében 12.55 lei.

Vaskarika, Ferdinand paritás Aradmegyében kg. 14.10. Az utóbbi áránál a csökkenés eléri a tíz százalékot.

Lényeges betétemelkedés — nagy üzleti expanzió a budapesti Leszámitoló Banknál

Budapestről jelentik: Az az expansiv üzletpolitika, amely a fővárosi pénzintézetek között a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bankot az elmúlt években is állandóan jellemezte, hiven jut kifejezésre az intézet most nyilvánosságra hozott 1937. évi zárszámadataiban is. Ennek az eredményes üzletvezetésnek egyik legkiemelkedőbb eredménye a betétállomány közel 5 millió pengős szaporulata, amellyel a Leszámitoló Bank betétei 129.5 millió pengőre emelkedtek. Ennek a betétemelkedésnek a jelentőségét csak fokozza az a tény, hogy annak túlnyomó része a takarékbetétek növekedésére esik, amelyek 1937-ben 63.1 millióról 67.7 millió pengőre szöktek fel. A tőkeképződés jelenlegi stagnációjában ez a takarékbetétemelkedés különös figyelmet érdemel.

Az üzleti forgalom egész vonalon mutatkozó emelkedésének eredményeként az 1937. évi tiszta nyereség 1.31 millió pengőről 1.46 millió pengőre emelkedett, ami lehetővé teszi a múlt évi 1.50 pengős osztaléknak 2 pengőre való felemelését.

A Leszámitoló Bank vezetősége büszke lehet erre az eredményre. A vezetőségben az a legjobb „ensemble szellem” érvényesül, mely az angol bankokat olyan példaképpé tette.

Az aradi hetipiac árai

A hetipiac forgalma igen lanya volt, különösen a reggeli órákban, amikor a nagy hőesség is befolyással volt a vásárlókedvre. Különösebb árdifferencia a multhetivel szemben nem történt. A tojás ára azonban tovább esett. Részletes árjelentésünk a pénteki hetipiacról a következő:

Zöldségpiac: Hagyma 3—5, fokhagyma 6—7, burgonya 3.50—4 lei kilója, fejes káposzta 6—11 lei darabja, savanyu káposzta 10—12 lei kilója, levesbe való zöldség kötegye 10—12 lei, lencse 8—10 lei kilója.

Gyümölcsiac: Alma 10—18, dió 10—12, aszaltszilva 12—14, hámozott dió 38—40 lei kilója.

Baromtipiac: Kóvér liba 260—450, sovány liba 130—170, kóvér kacsa 160—180, sovány kacsa 80—100, csirke 30—60, tyúk 60—100 lei párja, tojás 1.40—1.60.

Élőállajiac: Szarvasmarha 14—16, sertés 21—24, borjú 26—28 lei.

Elnémult a jégtáblán uszó orosz sarki expedíció rádiója...

— Moszkvában nagy a nyugtalanság Papaninék sorsa miatt — A Tajmir jégtörő a sarki kutatók megmentésére siet —

Moszkvából jelentik: A Papanin vezetése alatt álló sarkvidéki expedíció sorsa válságosra fordult. Az utolsó jelentés szerint a négy meteorológus egy 30—50 méter átmérőjű jégtáblán volt s föl voltak készülve arra, hogy a jégzajlás veszedelmében bármely pillanatban átköltözködjének egy nagyobb biztonságot ígérő jégtáblára. Ezért felszerelésüket és tudományos anyagjukat szánra raktározták és állandóan készenlétben tartják gumicsónakjaikat is, amelyekkel a végső veszélyben megpróbálhatnak a jeres vízben továbbhaladni. Az expedíció sorsára végzetes veszedelmet jelenthet az, hogy a jég torlódni kezd. A torlódás ugyanis azt eredményezheti, hogy egy másik

Jó a vetések helyzete

A földmivvelésügyi minisztériumba érkezett jelentések szerint a buza, rozs, árpa és repce-vetések helyzete elsőrendűnek mondható. A föld megfelelő mennyiségű nedvességgel rendelkezik. A hó elolvadt és a hőmérsékelt kedvező. Jó a gyümölcsfák helyzete is, kivéve a barackfákat, amelyek rügyei lefagytak.

— Továbbra is tilos a román értékpapírok kivitele és behozatala. A pénzügyminisztérium körrendeletet intézett a vámhatóságokhoz, amelyeket figyelmeztetett, hogy a román értékpapírok behozatala s kivitele továbbra is tilos. Kivételes esetekben megtörténhet azonban, hogy a Banca Nationala engedélyt ad értékpapírok kivitelére vagy behozatalára. Ezekben az esetekben azonban a Jegybank írásos engedélye felmutatandó.

— A tavaszi lipcei mintavásáron, amely tudvalevőleg 1938 március 6-tól 14-ig tart, az egyik ismert villany-gépgyár rendkívül érdekes, új típusu porszívógépet mutat be. Ez a tökéletesnek mondható porszívógép a legnehezebb és legvastagabb szőnyegeket is megtisztítja. Az újfajta porszívógépet a régi gépek olcsó árán hozzák forgalomba.

HAPAG

gyorsszolgálat

90 éve vezet

Allandó utazási alkalmak **Eszak-amerikába és Kanadába** minden csütörtökön.

Közép-Amerika, Cuba — Mexico, Kelet-Azsia, Dél-Amerika

lelé 2—4 hetenkint.

Elsőrangú kényelem, mérsékelt utiköltség. Szakszerű felvilágosítások minden utazási ügyben.

A német **Afrika-Linien** képvisellete.

Prospektusok és felvilágosítások:

HAMBURG-AMERIKA LINIE S. A. R.

képvisellete:

KÜNSTLER utazási iroda
Arad, Bul. Reg. Maria 24.—Telefon: 10-86.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

SPORT

Csak az FRFA által jóváhagyott edzők fejthetnek ki működést

Bucuresti. Az FRFA új szabályzata, amely a labdarúgószövetség közgyűlése elé kerül jóváhagyás céljából egyik fejezetében az edzőkérdéssel foglalkozik. Tekintve, hogy külföldi edzők június 1-ig működhetnek csak, az egyesületeknek új edzők után kell nézniük és a trénernek állításának főfeltétele a szabályzat értelmében, hogy működésüket az FRFA-nak kell jóváhagynia. Minden edzőt tehát be kell jelenteni majd a labdarúgó szövetségnek és csak az onnan érkezett jóváhagyás után fejthet ki az edző tréneri tevékenységet.

Az angol ping-pong bajnokság eredményei

London. Számos külföldi versenyző részvételével folytatták le az angol asztali tenisz-bajnoki versenyeket, amelyek a következő eredményeket hozták:

Férfi egyes elődöntő: Barna—Grimes USA 21:15, 16, 14. Bellák—Schrift USA 21:16, 15, 17:21 2:1:17. **döntő:** Barna—Bellák 21:15, 16, 18.

Női egyes elődöntő: Beregi—Osborne angol 19:21, 21:8, 13, 12. Jordan—Hutchings 3:0. **döntő:** Beregi—Jordan 21:17, 17, 16. (Osborne, aki éveken át a legjobb angol hölgy-ping-pongozó volt, a vereség hatása alatt kijelentette, hogy visszavonul.)

Férfi páros elődöntő: Barna, Bellák—Schrift, McClure USA (az idei világbajnokpár!) 21:14, 10:21, 21:19, 19:21, 21:11. Ehrlich lengyel Boros—Grimes, Pagliaro USA 21:9, 11, 19. **döntő:** Barna, Bellák—Ehrlich, Boros 21:14, 10, 15.

Vegyes páros elődöntő: Bellák, Woodhead angol—Boros, Ferenczy 21:16, 12, 14. **döntő:** Barna, Osborne angol—Bellák, Woodhead 21:23, 21:18, 18, 19.

Női páros döntő: Osborne, Woodhead angol—Ferenczy, Beregi 15:21, 21:10, 19, 19.

12 millió lej az UFSR költségvetésében

Bucuresti. Az UFSR pénzügyi bizottsága összeállította 1918—39. évi költségvetését. A költségvetés összege minden eddigig felülmúl. Nem kevesebb, mint tizenkétmillió lejt kér az UFSR a sport céljaira.

Ezt az összeget a szövetségeknek adandó támogatásra, edzőiskolák létesítésére és pályaeépítésekre fordítják.

Az UFSR reméli, hogy ezt az összeget az illetékes minisztérium jóváhagyja.

O május 25-én játszik a Wolverhampton Wanderers Bucurestiben. Megirtuk annak idején, hogy a kitűnő angol ligacsapat a tavaszi idény végén közép-európai turát bonyolít le, amelynek főbb állomásai Prága, Bécs, Budapest, Bucuresti és valamelyik olaszországi város voltának. A mérkőzések időpontjának beosztása most történik meg és a Wolverhampton eszerint május 25-én zerepel Bucurestiben.

O Radian francia jégkorong csapatban játszik. A román jégkorong szövetség által örökre eltitított játékost előnyös szerződéssel szerezte meg a Français Volants francia proficsapat.

O Németország győzött. 2. Anglia I, 3. Svájc I, a sáintmoritzi kettős bobvilágbajnokságon, 14 induló.

— Svájci győzelem a nemzetközi jégkorong-bajnokságban. Prágából jelentik: Ma kezdték meg 14 nemzet kiküldötjeinek részvételével az 1931. évi nemzetközi jégkorong világbajnokság küzdelmeit. Az első mérkőzést Svájc és Magyarország csapata bonyolította le. Svájc nyerte meg a mérkőzést 1:0 arányban.

1.000.000
2.000.000
6.000.000
60.000.000

3 nap múlva...

AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK A MILLIOMOSOK ÚJ SZÉRIÁJÁT TEREMTI MEG.
On is közöttük akar lenni? Menjen azonnal kedvelt sorsjegyarudájához és **váltsa meg sorsjegyét** a nagy húzáshoz, amelynek dátuma **FEBRUÁR 15.**

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

Az ujjélandi Matthews pompás idővel nyerte a 3 mérföldes síkfutást a Brit Birodalmi játékokon

Sidney. Sidneyben hatalmas sportoló tömegek felvonulásával kezdődtek meg a Brit Birodalmi játékok, amelyek első napján kiemelkedő eredményt Holmes ért el a 100 yardon, Matthews pedig remek időt futott 3 mérföldön. Alant adjuk az első két nap remek atlétikai eredményeit:

100 yard: 1. Holmes Anglia 9.7, birodalmi rekord, 2. Mumford Ausztrália 9.8, 3. Best Ausztrália 9.9, 4. Lavery Délafrika, 5. Hampson Ausztrália. — Holmes és Lavery 9.9 alatt nyerte a két középfutamot.

880 yard. előfutamok. I. előf.: 1. Allen Uj Zéland 1:54.5, 2. Backhouse Ausztrália, 3. Handley Anglia. — **II. előf.:** 1. Boot Uj Zéland 1:52.3 (birodalmi rekord), 2. McCabe Anglia, 3. Alford Wales.

3 mérföld: 1. Matthews Uj Zéland 13:59.6 birodalmi és ausztráliai rekord, 2. Ward Anglia 14:06, 3. Rankine Kanada 14:42. — Ward ideje 14:37-nek felel meg 5000-re.

440 yardos gát: 1. Loaring Kanada 52.9, ausztráliai és birodalmi rekord, 2. Park Ausztrália 54.8, 3. McDougall Ausztrália 55.4. — Loaring csak 3 tizeddel maradt el Gibson 52.6 mp-es világrekordjától.

Magasugrás: 1. Thacker Délafrika 196, birodalmi rekord, 2. Heffernan Ausztrália 188, 3. Shetliffe Ausztrália 188.

Gerelyvetés: 1. Courtwright Kanada 62.84, 2. Lay Uj Zéland 62.23, 3. Metcalfe Ausztrália 57.81. — Lay 1928-ban nyert angol bajnokságot.

100 yard női: 1. Norman Anglia 11.1, 2. Walker Anglia, 3. Dolson Kanada, 4. Burke Délafrika.

880 yard: 1. Boot Uj Zéland 1:51.4, 2. Handley Anglia 1:54.5, 3. Dale Kanada 1:54.6, 4. Alford Wales, 5. Allen Uj Zéland, 6. McCabe Anglia.

220 yardos gát: 1. Sharpely Uj Zéland 24.7, 2. Mc Dougall Ausztrália 24.9, 3. Lobban Ausztrália 25.

Marathon futás: 1. Coleman Délafrika 2:30:49.8, 2. Norris Anglia 2:37:57, 3. Gibson Délafrika 2:38:20, 4. Robertson Skócia 2:42:40, 5. Bartlett Kanada 2:50:41, 6. Longman Kanada 2:54:54.

Diszkoszvetés: 1. Coy Kanada 44.81, 2. Young Skócia 43.05, 3. Sutherland Kanada 41.48, 4. Wilson Ausztrália 40.82.

A 220 yardos síkfutás előfutamaiban Roberts 21.5, Best és Mumford 21.6, O'Connor 21.7, Shore és Yates 21.8 mp-es időt értek el. A középfutamok eseménye Shore kiesése. **I. középf.:** 1. Holmes Anglia 21.3, 2. Best Ausztrália 21.4, 3. Yates Ausztrália 21.4. — **II. középf.:** 1. O'Connor Kanada 21.5, 2. Roberts Anglia 21.6, 3. Mumford Ausztrália.

Hodzsa és Schuschnigg találkozására

Prágából jelentik: A csehszlovák kormányhoz közelálló „Slovenski Blas” azt a híradást közli, hogy a jelenleg Ausztriában üdülő Hodzsa Milán miniszterelnök Kietzbühelben találkozni fog Schuschnigg osztrák kancellárral. Megbeszélést fognak folytatni annak az akciónak a folytatásáról, amelyet a közép-európai államok közeledésének kérdésében már megkezdtek. Külön megvitatják majd Ausztriának és Csehországnak egymáshoz való viszonyát, valamint azokat a vonatkozásokat, amelyek e két államot Németországgal kapcsolatban érintik.

